

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSÉGYETEM ÉS A PEDAGÓGIAI FŐISKOLA LAPJA

I. évfolyam 12. szám

1953 július 14

Ára 40 fillér

A mi aratásunk: a vizsgák

A szocializmust építő népi demokráciának a közeli és távolabbi feladatok sikeres megoldásához a legkülönbözőbb területeken a jól képzett értelmiségi dolgozók tiszteire van szüksége. A Szovjetunió Kommunista Pártja nyomán pártunk helyesen tudta megmondani a marxizmus-leninizmus alapján az értelmiség kérdését, megmutatni helyét és szerepét a társadalomban. Régi értelmiségünk döntő többsége ezt tapasztalva, lelkesen, odaadón kapcsolódott be a munkába. Melléjük azonban meg kell teremteni, ki kell nevelni az új értelmiséget, a népből jött szakemberek seregét.

E cél érdekében pártunk és kormányzatunk felszámolta a volt uralkodó osztály kulturális monopóliumát, átszervezte, kiszélesítette iskolai hálózatunkat, biztosította az oktatás és tanulás anyagi feltételeit. Szakadatlanul gondoskodik a nevelési és tanulmányi munka minőségének javulásáról. A Központi Vezetőség behatárolta a közoktatás kérdéseivel és az 1952. november 26-i párthatározat hatalmas segítséget nyújtott egyetemi és főiskolai ifjúságunk eszméletlen politikai és szakmai neveléséhez.

Közledünk a vizsgák teljes befejezéséhez, azonban már június végéig annak fontos szakasza zárult le. A hallgatók túlnyomó többsége letette évvégi vizsgáját és a végző fiatalok több karon jelentős számban államvizsgáztak. Az évi munkánk végső mérlegét még nem vonhatjuk meg, de az eddigi számadatok tükrében már átfogóbban és élesebben mutathatjuk az egész évi oktatási-nevelési munka eredményeit és hibáit.

A vizsgákra való felkészülés, azok lefolyása és eredménye komoly fokmérője politikai munkánknak is, s határozottan jelzi a párt- és kormányhatározatok területünkön való végrehajtásának mértékét.

Mindezek alapján tapasztalataink számtalan vonatkozásban a jövővi munka kiindulását kell, hogy jelentsék.

Az évvégi vizsgák eredményei (az államvizsgákról kivéve) július első feléig bezárólag, területi egységeinken a következők az általános eredmények:

Bölcsészkar	4.07
Orvosegy.	3.96
Gyógysz. kar	3.86
TTK	3.85
Főiskola	3.84
Jogi kar	3.74

E számadatok mutatják, hogy az egyes területek közli különbség a multhoz képest lényegesen csökkent. Ez elsősorban az az függésből, hogy a tanulmányi, s vizsgakövetelmények egyöntetűsége megközelítően kialakult.

A kari vizsgaútlagok a félévhez képest néhány helyen (Pl. TTK, Bölcsészkar) oszկoktek egy-két tizedet, ez azonban a vizsgálberajzism maradványainak felszámolására utal. Sikertől a jeles és jó osztályzatokat élesebben elvárjuk. S ezzel mindkét jegy súlyát növelni.

Az enyhébb osztályzási mód csupán szórványos és pontosan körülhatárolható jelenség volt, amelyet megfelelő bírálatral sikerült javítani (pl. egyes földrajz, orosz vizsgák). Az eredményeket általában reálisnak fogadjuk el a követelményekkel együtt.

A marxizmus-leninizmus oktatásában az elmúlt évhez képest minőségi javulás állt be egyetemünk és főiskolánk. A tanszék megteremtette az alapjait annak, hogy a jövő tanévben kiszélesítve leghatékonyabb és megerősítve a gyengébb pontokat (elsősorban a Főiskolát) tovább emelje az eszméletlen politikai nevelés színvonalát.

A marxizmus-leninizmus vizsgák eredményei a következők:

Bölcsészkar	4.12
TTK	4.01
Orvosegy.	3.98
Jogi kar	3.65
Főiskola	3.60

(csak az I. év)

A Tanszék a félévhez képest jobban készítette elő a vizsgát. A tapasztal

talatokból lesűrhető, hogy egyre nő a hallgatók szerellete a marxizmus-leninizmus iránt és mind elmélyültebb alkalmazása a szakirányok területén, különösen a társadalomtudományi szakos hallgatók között pl. Bölcsészkar, Mezőgazdasági és nemzeti kérdések és az időszerű politikai eseményekben való jártasság, a napi sajtó olvasása, amely elsősorban a politikai órák jó munkájára vezethető vissza. Ez eredmények mellett azonban előfordul még a szólamosság és az elvi kérdések és fontos összefüggések gyakorlati felismerések hiánya.

A II. félévben sokat fejlődött a nem szakosok orosz oktatása. A központi lektorátus jó munkát végzett a tervszerű előrehaladás biztosításában, az egyöntetű és helyes módszerek kialakításában, a tanulmányi fegyelmet, ellenőrzés megszilárdításában, a liberalizmus felkutatásában. Utóbbi felszámolása nem sikerült kellő mértékben, főleg az Orvosegyetemen, ahol a kari irányítás gyengén működött. A vizsgaeredmények 3.73 és 4.2 között mozognak.

A honvédelmi tanszék munkája is sokat javult, különösen a fegyelmet megszilárdítása terén. Azonban még javítani való van az évközi ellenőrzések és a vizsgakövetelmények összhangján, a pedagógiai munka terén. Az egyes karok állami vezetőinek hatáskörében kell támogatniuk a honvédelmi oktatást. Az egyes területek hallgatói a következő eredményeket érték el honvédelmi területek:

TTK	4.32
Orvosegy.	4.23
Bölcsészkar	3.87
Jogi kar	3.82
Főiskola	3.79

A tanulmányi eredmények mellett a bukások és a vizsgán való meg nem jelenések adatai is azt jelzik, hogy hallgatóink többségének politikai öntudatán keresztül jelentősen nőtt a munkafegyelmé, tanulási készsége. Pl. a Főiskolán a bukások száma 2 százalék, a meg nem jelenéseké 2 százalék alatt van.

Párt és DISZ-szerveink az év során és a vizsgaidőszakban különösen központi feladatnak tekintették a tanulmányi munkát és az ezt megalapozó politikai nevelési munkát. A párt irányításával állami szerveink, a vizsgabizottságok jó munkát végeztek. Sikertől a vizsgakövetelmények, az osztályzási mód és a helyes követelmények egyöntetűsége általában kialakítani, biztosítani a vizsgák zömének nyugodt légkörét, fegyelmét.

Avantgardista megnyilvánulás csupán néhány esetben fordult elő. Nem sikerült azonban leküzdeni teljesen a csalási kísérleteket: a puskázást, sügást, féltelcsépezést. Ez azt mutatja, hogy a tanárok szigorú fellépését nagyobb mértékben kell aláfémasztani az Egyetemi Pártbizottságnak, az Egyetemi pártalapszervezetnek és a DISZ-nek nevelő munkájukkal. Egyes tansegédszemélyzeti tagok részvétele e visszaélésekben igen súlyos hiba, amely ugyancsak párt és állami szerveink hiányos politikai munkáját tükrözi. A multhoz képest kevesebb helyen, de tapasztalható volt a vizsgapánik, mely nagy méreteket öltött az I. éves matematikus vizsgáin. Évközben is voltak nehézségek a matematika oktatással, azonban párt és állami szerveink a vizsgálatok során nem néztek a kérdés mélyére.

Az eddigi tapasztalatokból megállapítható: az elmúlt oktatási évben nagyjában és egészében javult a munkánk politikai és szakmai téren egyaránt. Az államvizsgák befejeztével az eredmények az előforduló hibák összegzése értékes alapot ad jövő tanévi munkánknak.

Mónus B. Zoltán

Az új kormányprogram az értelmiségről

Nagy Imre elvtárs július 4-én mondott országgyűlési beszédében foglalkozott értelmiségünk problémáival is. Megállapította, hogy sajnos, az utóbbi időben is előfordultak még olyan esetek, amelyek azt mutatták, hogy a szellemi munka és általában az értelmiség, különösen pedig a régi, nem részese minden esetben kellő megbecsülésben népi demokráciánkban.

Népi demokráciánk eddigi eredményei, intézkedései mutatják, hogy a mi rendszerünk a magyar dolgozó nép felémeledését és békéjét igyekezett biztosítani. Ezt igen jól tudja a magyar értelmiség is. Ha összehasonlítjuk mostani helyzetét a horthy-rendszerével, megálljuk az éles különbséget. A Szegedi Napló 1924. november 13-i száma pl. közli, hogy 16 tanítói állásra írtak ki pályázatot, a pályázat nyomán 136 állástalan pedagógus nyújtotta be kérvényét. Így sokat olvashatunk az akkori lapokban a „hólapátoló értelmiségről”, vagy az „önnyílókossági hullámokról”, amely mind a munkanélküliség, általában a szegénység, a nyomor következménye volt. 1932-ben az Orvosegyetemen 7 adjunktus közül 2 fizetés nélküli volt, 49 tanársegéd közül 29, 82 gyakorló közül 53 ingyen, fizetés nélkül volt kénytelen dolgozni.

A felszabadulás óta az értelmiség helyzete gyökeresen megváltozott. Megszűnt a munkanélküliség, a végző pedagógusok, egyetemisták bizonyítványai egyúttal kapják meg kinevezésüket is. Az értelmiség előtt a kutatásnak, oktatásnak, gyógyításnak és alkotásnak olyan lehetőségei nyíltak meg, amelyek a nyugati kapitalista országokban elképzelhetetlenek. Az értelmiség anyagi helyzete is összehasonlíthatatlanul megjavult ezen időszak alatt. Kossuthdíjak, kormánykintetések, prémiumok százait és százait osztották szét évenként az értelmiség legjobbjai között.

Azonban még mindig vannak olyan hibák és sérelmek, amelyek komolyan gátolják az értelmiség jó munkáját. Legnagyobb erőfeszítése, munkája ellenére is, különösen a régi értelmiségünk egy része gyanakvást, bizalmatlanságot és sok esetben melegséget tapasztalt. Például szolgált erre Greguss Pál professzor esete, akinek ideháza nem értékelte munkáját, egyes kutatásait nem vették figyelembe, nem vették komolyan a felső szervek. Csak amikor a Magyar-Szovjet Paritáság Hónaplójában névszovjet professzor járt itt, hívta fel a figyelmünket Greguss Pál munkájának nagy jelentőségére, a fák hasadásának törvényeivel kapcsolatban és mutatott rá annak gyakorlati jelentőségére. Eredményeinek külföldi megbecsülését mutatja az is, hogy a jövővi párszi nemzetközi növényélettani konferencián előadás tartására kérték fel épp a napokban.

A felvételi vizsgákról

A tanévet lezáró vizsgák megjavában folynak egyetemünk és főiskoláinkon, de ezzel párhuzamosan már tartanak az előkészületek a jövő tanév megkezdésére is. Ezekben az előkészületekben egyik legfontosabb láncszem az egyetem most kezdő fiataloknak, az előkövetkezendő tanév első éves hallgatóinak kiválogatása.

A felvételi bizottságok munkájának éppen ezért igen nagy jelentősége van. A bizottságok munkáján is múlik, hogy a munkaszótály, a dolgozó nép fiai és leányai újabb nagy rajokban elfoglalják az őket megillető helyet az egyetemeken és főiskolákon. A bizottságok éberségén múlik, hogy a dolgozó nép ellenségei ne lopakodhassanak be az egyetemekre és ne okozhassanak aknamunkájukkal jelentős károkat, mint néhány esetben a multhban. A bizottságok körültekintő, kiváló munkáján múlik, hogy minden felvett hallgató képessége és előképzettsége megüsse azt a mértéket, amely az egyetemi és főiskolai tanulmányoknál elengedhetetlen. A bizottságok irányítását a tehetségüknek legjobban megfelelő szakra az egyes jelölteket.

Végül, de nem utolsósorban a bizottságoknak elvtársias, barátságos foglalkozása ízelítőt ad az egyetem életéről és a jelöltek számára megmutatja az itteni munkának, tanár és tanítvány megváltozott, szocialista viszonyának légtörését és ezzel kedvező benyomást tesz az egyetemi életben még járatlan fiatalokra.

De a jó hangulat megteremtésében nem kis része van az Egyetemi DISZ tagjainak is, akik a felvételi vizsgájukra várakozókkal elbeszélgetnek, eligazítják őket ügyesbajos dolgaikban, megmutatják nekik az egyetem intézeit.

A felvételek sokoldalú munkáját kisebb hibáktól eltekintve jól oldják meg a felvételi bizottságok. Így például a bölcsészkarai magyartörténelem szakos felvételi bizottság

»Bizonyosak vagyunk abban is, hogy dolgozó népünk élet színvonalának és jólété emelésének tervelt helyesli és támogatja az a hazafias értelmiség is, amely a felszabadulás óta egyre fokozódó mértékben mutatta meg, hogy nyugodtan támaszkodhatunk együttműködésére, odaadó munkájára és szaktudására országunk összes fontos kérdésének megoldásánál.« (Rákosi elvtársnak a budapesti pártaktívák ülésén elmondott beszédéből.)

Legnagyobb elismerés azonban számára az élenjáró szovjet tudomány elismerése. Hiba, hogy az Akadémia és a Földművelésügyi Minisztérium helyett, akiknek elsősorban kellett volna megvárakozni értelem az új kutatókat, mint helyi szerveknek, külföldi, harali szaktudós adta meg a reális és helyes értékelést.

Hiba volt az is, hogy sokhelyütt hiányzott az a megértés és türelem, amelynek légkörében az értelmiség politikai nevelése és fejlődése meggyorsulhatott volna.

A meggyőzés helyébe gyakran az erőszakoskodás került. Egyes helyi vezetők has iskolás és diktatórikus módszere miatt a kormány egész sor jószándékú, az értelmiség érdekeit szolgáló intézkedése részben eredménytelen maradt. Ismeretes, hogy erre a mi politikai területünkön is volt kiváló példa.

A hibák abból adódtak, hogy a szocializmus építésének útjában hazánkban túlságosan gyors volt és a tempó nem engedte meg, hogy a fejlődés így a dolgozók, a dolgozó értelmiség tudatának fejlődése fokozatosan következzen be. És a lemaradást egyes területeken a vezető szervek „elenséges magatartásnak” tekintették.

Nagy Imre elvtárs és az országgyűlésen felszólaltak beszédéből kitűnik, hogy a túlzott tempó milyen hibákra vezetett. Felemelt öt éves tervünk szerint pl. 1954. végéig 11 ezer mérnököt képeznünk ki, ugyanakkor a tanít nyolcosztályos általános iskolák kötelező elvégzését csak a második öt éves terv végére, tehát 1959-re biztosítottuk. A túlzott főiskolai oktatást mellett elbányagoltuk az általános iskolai oktatást. A feladat ezen a téren az, hogy több figyelmet és anyagi támogatást adjunk a falusi és tanyai iskoláknak.

Kormányzatunk a közjövőben véget vet a helytelen és meg nem engedett eljárásoknak. „Mindenkinek tudomásul kell vennie, hogy a népi demokráciában a képzésnek és a tudásnak nagyobb megbecsülés jár ki, mint bármikor az uri világban.”

A magyar értelmiség szívesen vállalja azon feladatok megoldását, melyet kormányzatunk neki szánt az új gazdasági politika végrehajtása és a szocializmus építése terén, mert látja, hogy olyan feltételek között végezheti munkáját, amely az eddignél kedvezőbb számára. Éppen ezért örömmel fogadja az új kormány programját és várakozással, nyugodt bizalommal tekint az újabb intézkedések elé, amelyek az új politikát megvalósítani hivatottak. Tudja, hogy ez az új program nem marad pusztán szó, mert mögötte áll pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja, amely eddig is mindig valóra váltotta a dolgozók érdekeit szolgáló célkitűzéseit.

javaslatokat készítenek a felvételre alkalmasnak talált tanulók ösztöndíjára, menzai ellátására és szükség esetén diákhonban való elhelyezésükre.

A vizsgán túlélt tanulók ötven százalékos vasúti kedvezménnyel utazhatnak vissza lakóhelyükre, de a rászorulóknak emellett még teljes, vagy részleges költségmegtérítést is kapnak. Akik végeztek, deris arccal, az egyetemi élet élményeibe egy kicsit belekóstolva büszkén a folyosókon az egyetemi DISZ-esektől, akik néhány óra alatt barátaikká váltak.

A Bölcsészkaron már meghaladja a százát a felvettéke száma. Azonban a felvételi vizsgákat tovább kell folytatni, hiszen még jelentős számú tanuló vár arra, hogy megüldüljen, alakklass egyetemi tanulmányokra. De a Tudományegyetem karán, az Orvosegyetemen és a Főiskolán egyaránt folyik a többi vizsgabizottságok körültekintő, lelkiismeretes munkája. A bizottságok nem kis részt vállalnak abban, hogy megvalósítsák pártunk és kormányzatunk politikáját a felsőoktatás területén, munkaszótályunk és egész dolgozó népünk javára.

Még jobb munkát fogok végezni

A Szegedi Állam és Jogtudományi Kar dolgozó Kócsó János hivatalos elvtársról folyó hó 10-én a következő levelet kapták Lillafüredről:

Örömmel értesítem az elvtársakat, hogy megérkeztem Lillafüredre, s a legjobb egészségben élvezhetem a kététheti üdülést, kívánom, hogy levelem az elvtársakat szintén a legjobb egészségben találja. Mi itt valamennyien az üdülőben dolgozók vagyunk s tudjuk, hogy csak a népi demokratikus rendszernek köszönhetjük, hogy ebben az üdülőben tölthetjük szabadságunkat. Ezt az üdülést a múlt rendszerben

a reakciós urak 32 millió pengőért építették, hogy saját kényükre-kedvükre élvezzék a gyönyörű vidéket.

Azóta megváltozott a helyzet. A Vörös Hadsereg felszabadította hazánkat, s mi Rákosi elvtárs vezetésével építhetjük a dolgozók házáját.

Jól tudom, hogy országunkban bekövetkezett gyökeres változásnak köszönhetem én is, hogy itt, ezen a gyönyörű vidéken tölthetek el két kellemes, szép hetet. Ezt a kijutást csak úgy fogom tudni megköszönni, hogy hazatérve, még jobb munkát fogok végezni.

KÓCSÓ JÁNOS